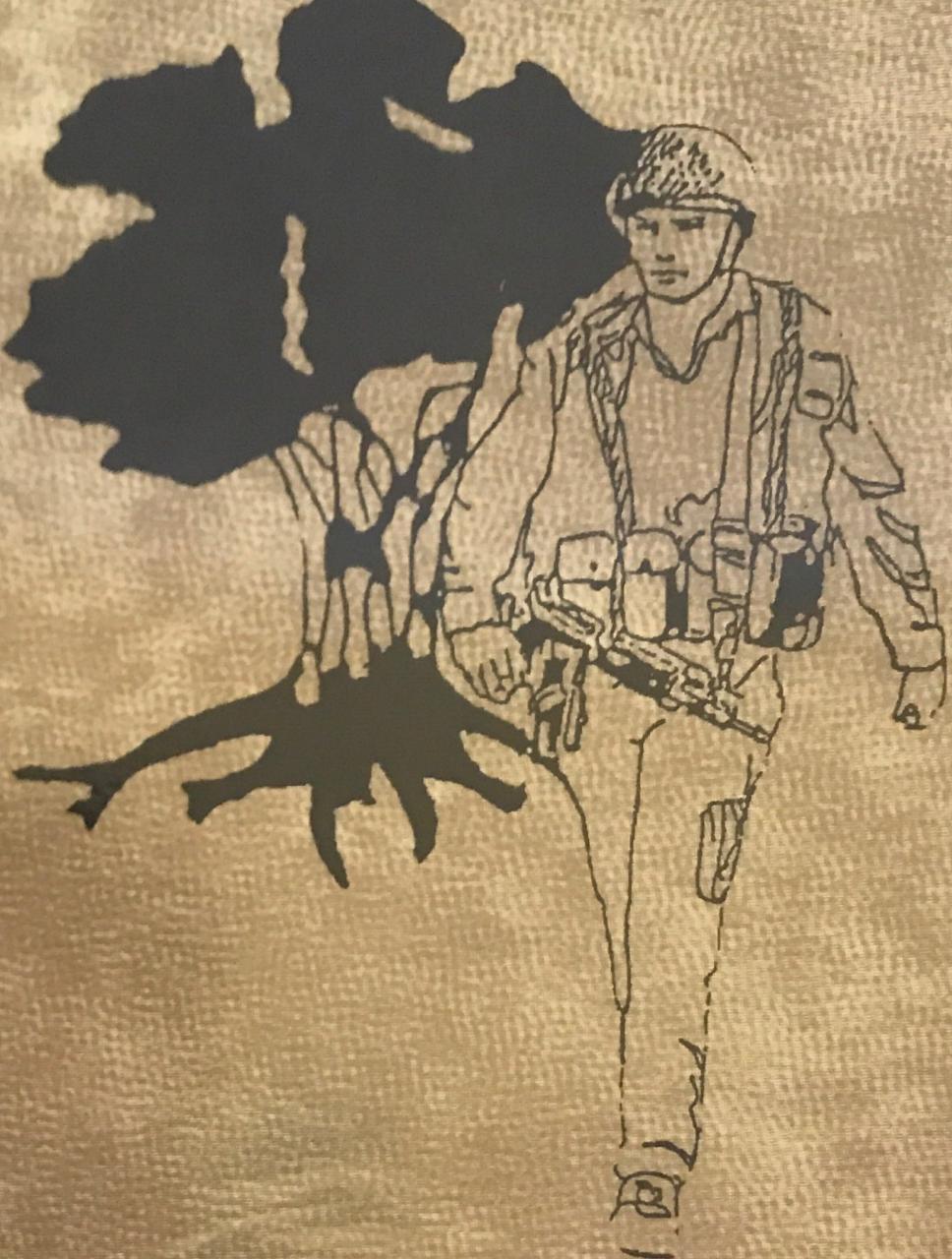

גלוּבָּמוֹן יַעֲקֹב ("אַבְרָהָם-יַעֲקֹב")
17401

בן רחל ומרדכי
נולד ב- 15.12.1921
שרת בגדוד "ברק" (12)
נפל ב- 18.5.1948
בקרב בצמחי.

גלוּבְמָן, יַעֲקֹב (אַבְרָהָם - יַעֲקֹב)

בן רחל ומרדי, נולד ביום י'ד בכסלו תרפ"ב (15.12.1921) בעיר פרובידנס, מדינת רוד-איילנד, ארצות-הברית. מצד האב היה נין לר' יהושע שטמפר, מצד האם - ננד לרב מיכאל-לייב כ"ץ, ממייסדי פתח תקווה וגוראל החקלאי המדי הערביים. במלחמות- העולם הראשונה התגייס אביו בארא"ב לגזר העברי ה-39-3, שלחם על שחרור ארץ-ישראל מיידי הטורקים. בהיותו בן שלוש עברו הוריו לעיר בלטימור ושם למד בבית-ספר עברי וב"י ישיבה". יעקב עלה ארצה ביום 10.5.1934. סיים את בית-הספר "נצח ישראל" ואת הגימנסיה "אחד העם" בפתח תקווה, עבד בתעשייה יהלומית בנתניה ותמן בחוריו. היה חבר באגודות הספורט "מכבי" והשתתף בתחרויות כדורסל.

בהתו חבר "הגנה" מסור היה מראשוני המתגייסים לחטיבת "גולני" לאחר החלטת עצרת האו"ם על חלוקת הארץ ושימש כרגם בבית ירח. הסורים פלשו לעמק הירדן ביום 16.5.1948, השתלטו על כמה משלטיים באזור, אך נבלמו על-ידי מערך כוחותינו בצמ"ה. ב-18 במאי פתחו הסורים בהתקפה על צמח בסיווע ארטילריה וטנקים. כוחותינו לא עמדו בפני עוצמת ההתקפה הסורית, תחילת נפלת העיירה צמח ולבסוף גם תחנת המשטרה והמגינים נסוגו תחת אש הסורים לעבר דגניה. בקרב זה נפל, ביום ט' באדר תש"ח (18.5.1948) והובא למנוחת-עלמים בבית-הקבורות הצבאי בדגניה א'.

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורחב-פנימם. הוא מאפיין את "דור תש"ח" באדרצי-ישראל של אותן הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחביה הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסודת לא מעטים. אליהם נטפו במרוצת חודשים חדשים ארכויים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבה גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ודבבות מהן פעלו קשריות או חובשות קרוביות. כבר במלחמת העצמאות הייתה חטיבת גולני כור היתוך לילדי הארץ ולבני העליות השונות.

בסיכון המבוא שכחטב נחום גולן לספר "אלון ושלח" נאמר: "...צמחיינו בנוף הגלילי ובמושורי העמקים, ובמרחב הנגב הרחובנו אופקים - התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנותנה לחטיבת צביוна וחותמה המיוحد, וממנה ספגה את ערבייה, כי על כן הייתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכי שינקה בגושי התתיישבות אלו. צינוו אותה תוכנותיו של עובדי-האדמה ויושבי-הכפר: עקשנות, צמידות

למשימה, שודניות ושקט..."

א. מלחמת העצמאות (1948)	
8-18.4.48	1. מטבח עזה
18.4.48	2. גדרה
15-17.5.48	3. תל א-סלאם
8-19.5.48	4. כנרת
20-21.5.48	5. מרכז גולני
6.6.48	6. ג'רמקין
9-10.7.48	7. מוצב הפלמ"ח (תעלת קיסריה)
13-23.12.48	8. משלט 86
4-10.3.49	9. אום רודש ומלון פולמן

ב. תקופת שנות החמשים (1950-1955)	
3-6.5.51	10. ל. אל-ח'רמיה
2-5.5.51	ג. מצפה קיטש (1956)
13-10-1.11.56	11. מגדליות
ד. תקופת שנות הששים (1957-1967)	12. ח'רבת הנטף, נסיך והטובע
13.1-1.2.60	13. נסיך, נסיך הנטוף
14-17.3.62	ה. מלחמות שנות הששים (1967)

ו. תקופת שנות הששים (1967-1973)	
7.6.67	14. צומת
9.6.67	15. תל-מזרחה
9.6.67	16. תל-עזה
9.6.67	17. ביסאן
ז. תקופת שנות הששים (1973-1982)	

1.6.67	18. א' אל-בּּנְגָּ'ה
3.12.60	19. ג'בל-אל-ח'רמיה (ג'בל-הטובע)
27-28.12.70	20. עירם (ע'ן)
16-17.9.72	21. מ'אל-ח'רמיה וטבריה
ג. מלחמות שיטור-הירדן (1973)	

6-10.10.73	22. מ'אל-ח'רמיה
6-10.73	23. מ'אל-ח'רמיה
6.10.73	24. מ'אל-ח'רמיה
13-22.10.73	25. מ'אל-ח'רמיה וטבריה
10-12.10.73	26. ג'בל-אל-ח'רמיה
11-12.10.73	27. מ'אל-ח'רמיה
ח. תקופת שנות השים (1982-1974)	

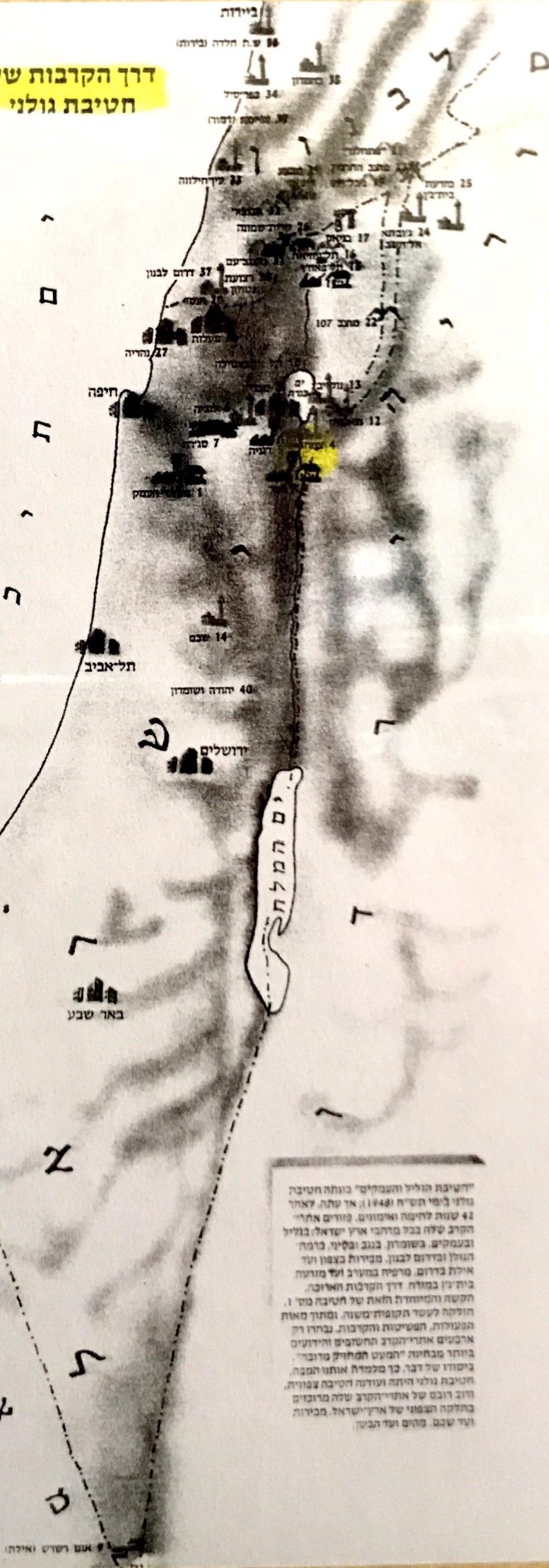

19.4.74	28. מ'אל-ח'רמיה-טבריה
22.4.74	29. מ'אל-ח'רמיה
3-4.7.76	30. מ'אל-ח'רמיה יונתן
14-21.3.78	31. מ'אל-ח'רמיה
17.1.79	32. מ'אל-ח'רמיה
7.4.80	33. מ'אל-ח'רמיה-טבריה
ג. מלחמות שלום הגליל (1982)	

6-7.6.82	34. מ'אל-ח'רמיה
10-11.6.82	35. מ'אל-ח'רמיה
13.6.82	36. מ'אל-ח'רמיה (כ'ירוט)
17-18.6.82	37. מ'אל-ח'רמיה-טבריה
18.6.82	38. מ'אל-ח'רמיה-טבריה
ד. מלחמות שנות השים (1990-1992)	

דרך הקרבות של חטיבת גולני

"חטיבת גולני והעוצמאות" בוניהת חטיבות
טל-בטי (בפני תבשית 1948). או שתה, עארה
שנה ללחימת האסלאם. פורמי אתרין
הקרב שלה בלב דרום הארץ וע' ישאל, בוג'יל
ובעומקיהם, בשודרין, בג'ג' ומיל'יה, ברוח
העיר ובדורות לבון, מ'זרות לבון ועד
אלית בדורות. מ'זרה בדורות ועד מזרעה
ב'ת'רין במרוחה. דן הרובות הדרומיות.
השיטה הפעילה היהת שטח חטיבת גולני.
חוליק לעסס הטעמה והטמעה, וטוחן אונאות
בעוצות. הפעילות הפעילה הקרב. בחרו רם
ואסלאם אוריינטירוב החשופים והוועדים
ביחור ובଘירות. "הפטון מוחלט מושבב".
במושדו של דבר ב-20 בפברואר אונאות הטרפה.
חטיבת גולני הירחה וודעתה חטיבת צפונית
יזב'ר ובסמוך על עת'י' ישראל. בגדוד
בתקומם האגוזי של עת'י' ישראל. בגדוד
ודע שבסם, פקח וודע הבונן.

לוחם בתש"ח

הקרב על צמח בו נפל יעקב

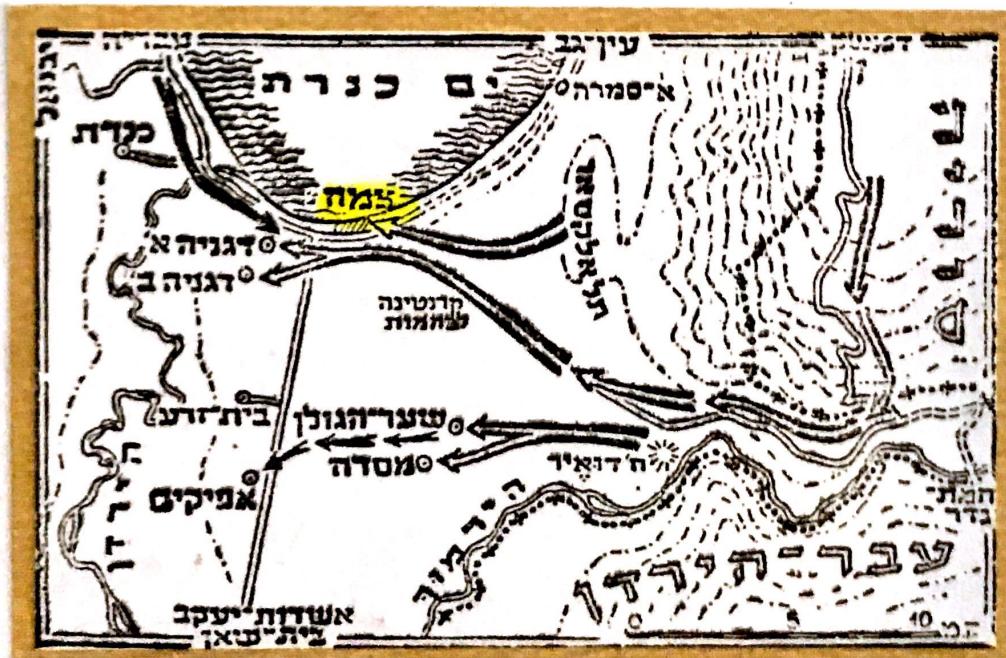
פריצת קו החגנה בזמזה

ב-0430 חלה הדרשת צמח, שער-הגולן ומסדה, שבירה והלכה מרוגע לרוגע. בזעה היה א נפרטו כ-30 שרויים מסוימים (בניהם טנקים) בקש רחבה מטביבות המהנה עד לבסטון, והחלו לתקדם בפייר לעבר צמח. חיל-הרגלים הסורי לא השתחף והעומם בתתקפה, אלא חנה ממרחיק. התרעשה ערערה את בתיה חומר, שימושו מסחר לפגוני. החפירות לא היו עמוקות במידה מספקת, שוחות ורבעים בלבד. שחררו כל כיסיידראש.אנשים רבים נפצעו, ביניהם מפקדים. השרויים התקדמו תוך כדי הצלפת פגום לעבר העמדות אחד התותחים תא.מ. שהזבב כנגד כלי תרכוב, נפצע והוצא מן השירות. הטנקים המתקרבים מזרום איגפו את השכונה שמעבר לתחנה הרכבת. באזהה שלג, שחשיטה אש מאחד הבתים, נטלה את השקו של חיל-הרגלים הסורי לנען, בן האיטה מעט את קרב התקדמו של השרין. אבל, לא לזמן רב. ההרעות שבאו בכיוון ישיר והאיגוף שמדרומים אילצו את המגנים לנטר את עמדותיהם ולהתחליל לצאת מתוך צמת, בשלו ניתן להציג מותכה את כל הפצעים. השרויים כסו באשם את הרוחות והטפלשים שבין הבתים. בתרופת אש זו קשחה הנסיגה. האנשים חולו בין הבתים ובקוצים ומספר הנפגעים נתרבה והלך.

התגנודות רפטה וכמעט פסקה. השרויים החלו לנען באין מפריע בשטח פתוח. המגנים נסוגים לעבר בניית המשטרה והלאה. מוכנת היריה שהזבבה במבנה, מתחה על הגסוגים. בינוים, תוך התקדמות הרכב הסורי, הופגזה המשטרה הפגזה קשה, שני טורים קרוו אליה כבמלקחים, מתוך הרחוב הראשי ומ עבר השטח הפתוח שמדרומים. רק עם הכבש הכפר, החל חיל-הרגלים הסורי לתקדם.

הسمג"ז, צביקה לבקוב, הגיע לפנה"צ לתחנת המשטרה, על מנת לארכן את התגוננות. הערובה הייתה גדולה, והאנשים אובדי עצות. צביקה ריכז את המגנים ודרש תגבורת נוספת. המחלקה, שהגיעה בשער-הגולן, אשר לא התקפה עדין, החזקה לעוזה, וכן שארית הפלוגה מטרייה. עד שהגיעו התגבורות נזוכה תחנת המשטרה עז מגניה, ונפגעים רבים נשארו בתוכה, ובינוים צביקת ברגיעיהם האחוריים הספיקו עוד לפגוע בכמה כלי רכב.

המצב היה חמוץ. למעשה, היה דרך לטבירה פתוחה. בדגניות לא היה כל כוח רציני מסוגל לעזור. שרידי הגסוגים מצמה היו שבורים ורצוצים. בשטח שבין המשטרה לדגניה נמצאו נפגעים רבים מן הנסיגה הקטלאנית, והאיבר המשיך להטיד את אשן

המחלקה, שהוועקה משעד-הגולן, הונצחה דרוםית-מערבית לצמת, בין הכביש לבית-זרע, כדי למטע אפרורות תקיעת טריון דרומה. החזקת המשטרת, ואסילו לומן קזר בלבד, נתנה את האפשרות לארגן מחדש את הנמלטים למחلكות ולהציגם בכו' בית-ירח-דגניה ב'. על גשר הידIZ גנטה חומרני נפץ. החבלנים חיכו לאוט. המכוניות עסקו בהעברת האצועים

הרבים משדה המערה לטבריה.

מצב-הדרות של האוכלוסייה האדרתית בעמק-הירדן היה ירוד ביותר. הילדים פנו בבהילות רבת בתוך ההפגנות, וכן בלתי לוחמים אחרים. מראה אימים היה בדרך לבנאל. שפיעפו בה הילדים ונמלטו לעלה בין התפרצויות המרדפות אחריהם. האבידות המרובות מבני העמק דיבאו מאד. הייתה הרגשה מרעה של התערערות ווסר-אונים. ואין ידוע מה ילד ים....

מטה-הארטיבה שלוח וגבורות נספות מאנשי "דדור", מישובי גליל התחתן העמק. כן היעדר, לאזר שבירת האקו, פלוגת פלמ"ח מכובשי צפת, שהתבוננה להנחת מכת-גב בלילה. אותו יום נפתחו הסורים בכיבושם וייצבו את קויהם בצמה ובמשטרת. צפיקד-העלין, אשר הערך את חומרת-המצב, מינה את משה דיין כמפקד הגזרה והעמיד לרשותו כוחות נוספים, שהחלו להגיא.

כילה לאחר הנסינה.

כשעתים לפני צאת הפלמ"ח, הגיע מברק משור-הגולן, שהודיע על הבונתיים לפינוי (מסדה לא הגעה כל הדעה). מברק תשובה בהול ונמרץ. — שנשלח בחזרה ובו פקודה מפורשת ממפקד הגזרה, לא לעזוב את הנקרה. — לא קיבל כל תשובה. זאתה, שהתקשר כל הזמן. — לא ענה. (אח"ב נתברר, שבעת ההיא כבר פנו שני המשקים מושביהם). משנודע הדבר, — נדרשו האנשים לחזור למקוםם. העניין נתעכב עד לבוקר, וכשהגיעו אנשי שער-הגולן לקרבת המשק, — כבר נמצאו בו ערבים, שהצפית זיהתה אותם ככפריים. ואנשי נסגו למשק שמנו יצאו, אף על פי שבמקום זה ערכוה היהת תgebורה לעוזה. רק בשעה 10.30 וכנג הצבא הסורי הסדיר לשני המשקים החלו השוד והדצתות.

כאמור, יצאה בלילה פלוגת הפלמ"ח וניסתה לכבות בחזרה את בנין המשטרת, בסיווע מרגמת "דיזקה", שהועמדה בדגניה והותחים שפלו מבית-ירח. הייחידה האليلת להתגנב ולתפס את בנין בית-הספר הסמוך. מנסינו להתקרב לבניין המשטרת נפתחה אליהם אש מן הבניין ומן השירותים שהיו בקרבתו. כמה kali רכב נפצעו ע"י פיאטלים ובקבוקי מולוטוב. המשטרת אמונה לא נכבשה, אך לאויב נגרמו אבדות. נראת היה בעליל, שפשיטה זו שיבשה לא מעט את לוחיו-המנים של תפיקוד הסורי וגדמה לזרית התקפה על הדגניות ליום נוסף.

בnight אספקת חמוץת. נשק, אף מזגנות ושירותים אזריים למשקים ובופיעו למותקים. רבעה על הגדור, מאחור שלא הייתה מסגרת אוורחות שתטול על עצמה חלק מן העול הזה, וכן הדאגה לסידורי הקשר והאישטו, אספקת בגדים וכלי (למפעזה היו כל אנשי המשקים חילימ בכו' החזית). הבעיות היו חריפות וברובן נפתחו בחדך לחץ הקרים, ז מגיעת הערוביה קשה, איפוא, יותר.

ביום שלישי בוקר, ה-18 ג'נאי, נפתחה עלינו התקופה הנוראה. גדרת העדרנו
בפני תஆש הקטלנית של האויב ולחץ הטנקים שלו, אך נשברנו וצלהנו לתוכנן מן הכוח
דרך סימפואתיה העקלקלות של צמח ולתבע בעסק ביד, עם הטעותם אל חנות התשובה.

יעחי: אטח אבודה חאיך עולה על זוניה!
ニシנו להתקבב בבייה המשטרת. מרצע לרצע רבו המזעים והארוגים. כבד ונשברנו
 רק כ-20 איש שליטם נמשטה. לא הבוני, לשם מה אנו שרים עזין לנו. האויב
 חומם פגיקם שלו אם וזרק נסנתנו לזרחה. — האם בגוננו נערום; זה אונונדריה
 שלנו נשמע מעל הבני, — «המוהוקני-אתהון»! — אמרתי לבני — זהה מeinך נס המא
 ייך אלינו ותודיע: ירוחינו איזן משפטות על רבי-דאיב. ניתה פקדתוניסנה;
 «לעוזב את המזעים ולזאת ו...»

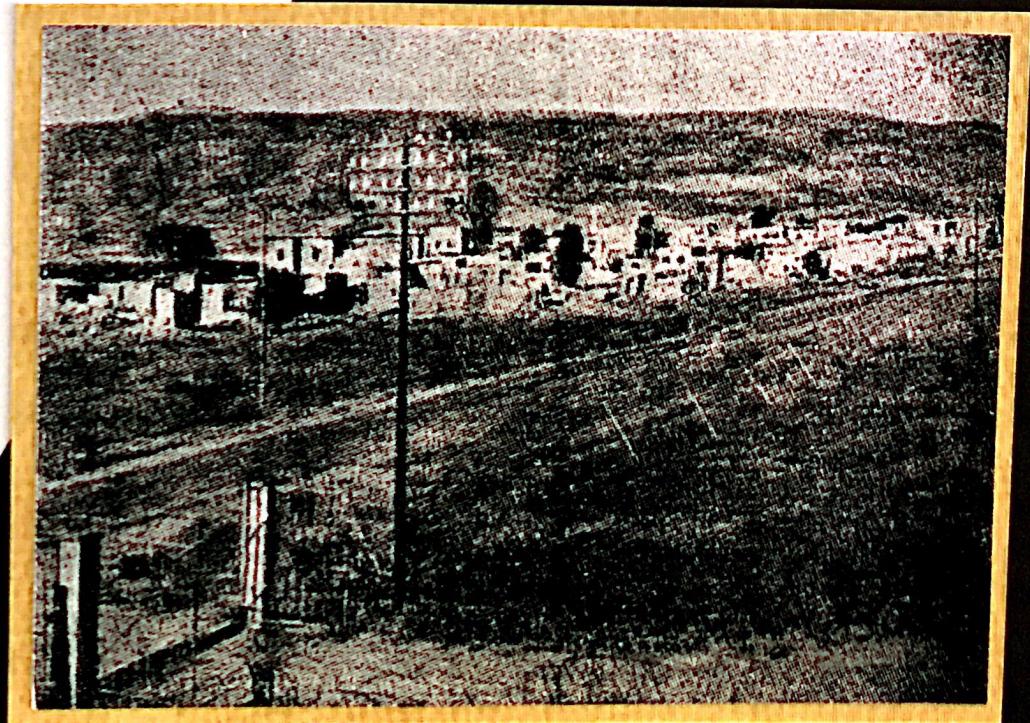
זרק הפירצה שבנה נגענו פגחים לפני שלשה שבועות, יאנו עכשו בזוניה,
 ופנינו לזרחה...

עד היום אני יודע, כיצד עברתי את «דרך המתה» האמת והמת שלים בנהר.
 לאoir היה דחוס משריקות בזירים ומגימות. יעחי: הנמל לא יקום עוד... תברית, שיחיו
 גדלו ולםנו, נפלו לעזינו, ודי קדורה מתחשי. הכות פסק והודיע אם ייו זארות
 וקאר את קיזו בלירחוף...

מוזעים הגיעו לזרחה. הדעםם נשבע מזח... עם ערב נשתרד שקט. ובסת
 מבשת רעות יודה על הכל. — דרכים ישנו, ופנינו ליום המכחדת.

אבי

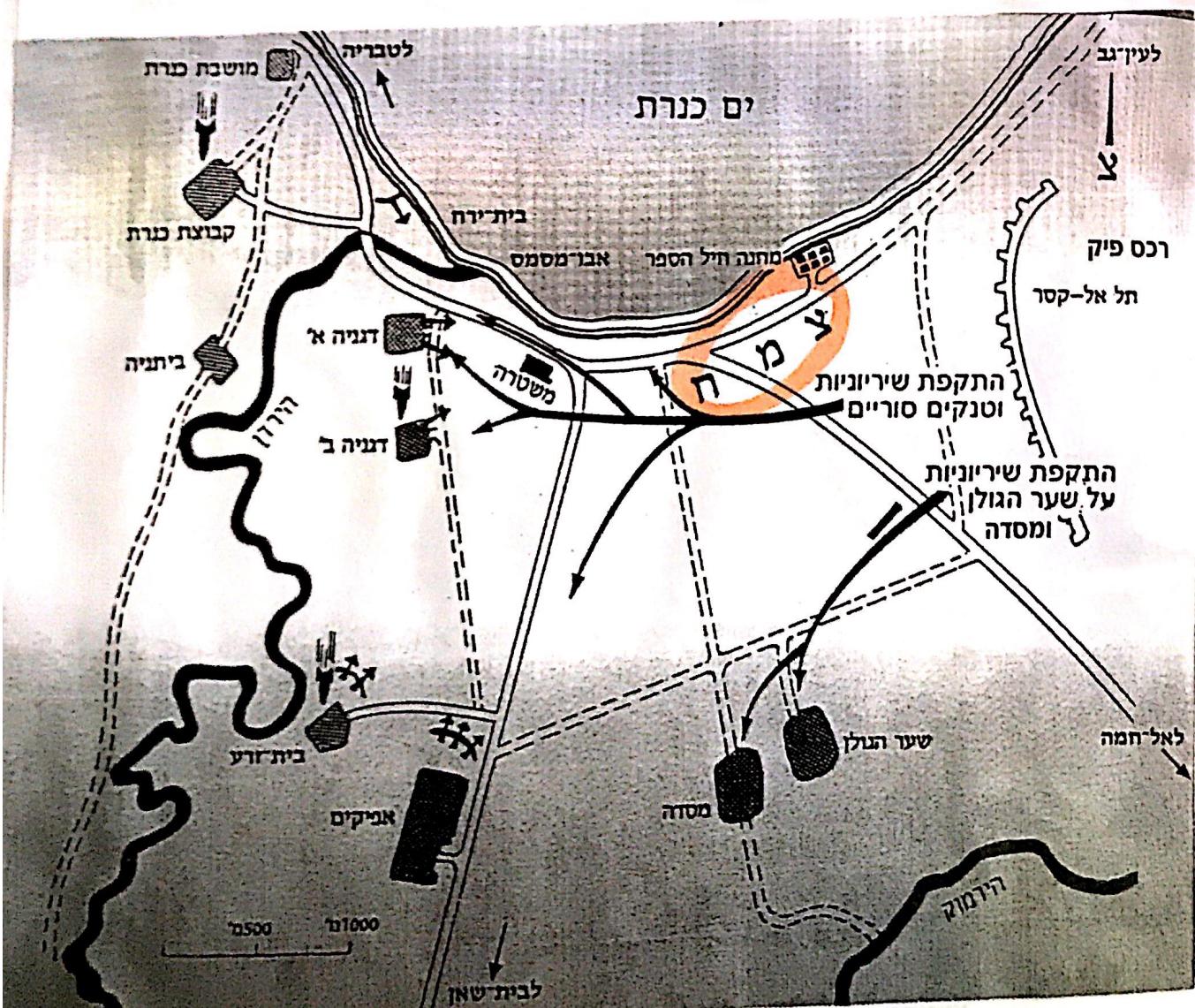
צמח

נפילת "מתחם צמח" (18 במאי 1948)

על ה"מערכה בבקעת כנרת" כותב יוסף נצר, חבר שער הגולן, איש גדור "ברק": "לתוכה העמק הפורה ביותר בארץ פרצו טנקים ורמסו מבואה שבשלה 16 תותחים כבדים חרשו את האדמה. 5 מטוסי אויב חגו מעל והטילו את מטען הרים... על גבולת המזרחי של צמח בשוחות רוכאים פשוטות שכבו חיל הגדוד. צו אחד ניתן לכולם: להחזיק מעמד... מתחת למטר פגיזים... מול 20 טנקים ומשוריינים, מול שני גզדי רגליים מסתערים שכבו חיל הגדוד... לא הושמו עליהם משימות של תנועות טקטיות מסובכות-הוטל עליהם תפקיד פשוט וקשה לשאול-להחזיק מעמד... כך עמדו אנשינו יומיים. אחרי יומיים נפרצה החזית, נפלה צמח, נפלה משטרת צמח, האויב הגיע לשערי הדגניות..."

ב-18 במאי 1948 התמוטט "מתחם צמח" בלחץ התקפה של כלי רכב משוריינים ובهم טנקים שתקפו את צמח בחיפוי הפוגה ארטילריה. שירות חילים נפל בקרבת על צמח בניסיון שווה להחזיק מעמד בכפר (העירה), בקרנטינה ובבניין משטרת. קרבות נסיגה מצמה בשטח פתוח לאש סורית קטלנית יזכיר בתולדות החטיבה כאחד הקרבנות הקשים, האכזריים והעקובים מדם.

האנדרטה הישנה בצמ"ח לזכר חללי
מלחמת השחרור בעמק-הירדן

האנדרטה הישנה בצמ"ח לזכר חללי
מלחמת השחרור בעמק-הירדן

אביו של אברהם – יעקב ז"ל מרדכי גימפל ז"ל

אביו של אברהם-יעקב ז"ל מרדכי גימפל ז"ל

מקום לידתו: ישראל פתח-תקוה

תאריך לידתו: 1892

עיסוקו: מורה בבי"ס "נצח ישראל"

תפקידו בקהילה: ממתנדבי הגذוד העברי

מקום מגוריו: ישראל, ארה"ב פתח-תקוה

תאריך פטירתו: תש"ח

חינוך מסורתי-פדגוגי

בת הזוג: רחל גלבמן

קורות חיים

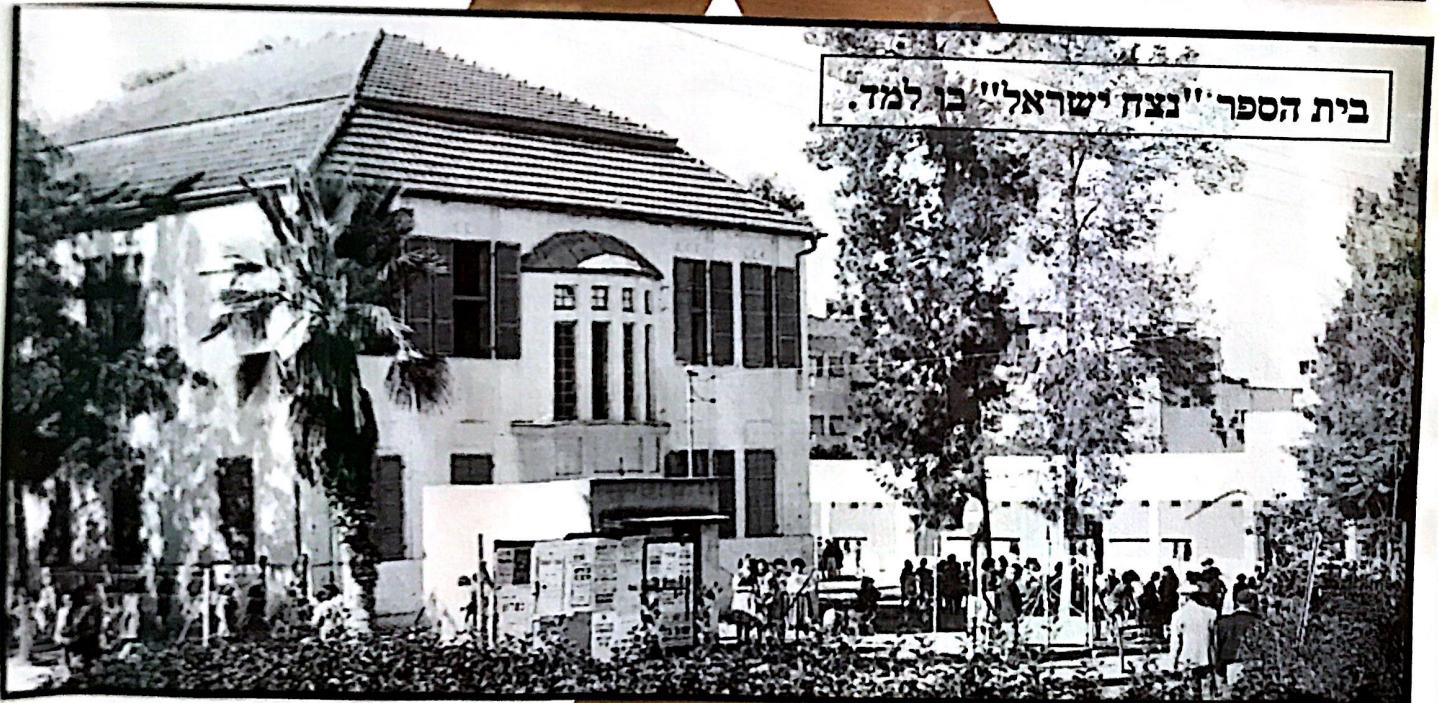
ר' מרדכי גימפל בן פנחים גלבמן נולד בשנת 1892 בפתח-תקוה. קיבל חינוך מסורתי-פדגוגי וסיים את לימודיו הגבוהים בארצות הברית. (M.H.P., C.S.B.). זכה להימנות על מתנדבי הגذוד העברי מייסדו של ז. ז'בוטינסקי. משנת 1918 עד 1934 שאה באראה"ב. כשוחר ארצה עסק בהוראה בבית הספר "נצח-ישראל". רעייתו: רחל לבית מיכל ליב צץ. ילדיהם: אברהם-יעקב ז"ל (נפטר בשנת תש"ח בקרוב על צמח), מיכל-יהודא, חנניה.

המקום בו יעקב גדל

שיעור החקלאי בפ"ת

בית הספר "נצח ישראל" בר למד.

בית הקולנוע בפ"ת – מקום בילוי

